

สถาบันผลิตช่างถม

วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

ดำรง ศรีใส

ก่อนจะมีฐานะเป็นวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตช่างถมและช่างฝีมืออื่นๆ ป้อนสู่ตลาดแรงงานพร้อมๆ กับเป็นแหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะคือ เครื่องถมนครนั้น วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เคยมีฐานะเป็น "โรงเรียนช่างถม" มีประวัติความเป็นมาและการจัดตั้งที่สัมพันธ์กับเครื่องถมนครอย่างแนบแน่น

สถานที่ตั้ง

วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เดิมคือ "โรงเรียนช่างถม" ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น "โรงเรียนช่างโลหะรูปพรรณนครศรีธรรมราช" "โรงเรียนศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช" และ "วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาเขต ๒ และ ๓" ตามลำดับ ได้ย้ายที่ตั้งหลายแห่ง ที่ตั้งปัจจุบันคือ บริเวณวัดห่อไตร่ (ร้าง) ตำบลนา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ ๙ ไร่ ๒ งาน ๗๐ ตารางวา ผู้ก่อตั้งคือ "พระรัตนธัมม์" (ม่วง)

ประวัติ

ภายหลังที่ ท่านเจ้าคุณพระรัตนธัมม์ (ม่วง) เจ้าอาวาสวัดท่าโพธิ์ ในฐานะผู้อำนวยการการศึกษา มณฑลนครศรีธรรมราชได้จัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาแห่งแรกในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ โรงเรียนสุขุมภิบาล (หรือโรงเรียนเบญจมราชูทิศในเวลาต่อมา) สำเร็จเมื่อ พ.ศ.๒๔๔๒ แล้วได้พิจารณาเห็นว่า วิชาการทำเครื่องถมของช่างชาวนครที่ได้สืบทอดมาหลายชั่วอายุคนนั้น มีความสำคัญต่อบ้านเมืองและราษฎรเป็นอันมาก เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงความ

ศิวิลของบ้านเมือง เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และเป็นเครื่องเลี้ยงชีพสำหรับราษฎรผู้รักงานศิลปะ หากไม่คิดจัดตั้งโรงเรียนประเภทนี้ขึ้นมาต่อไปภายภาคหน้าศิลปะและงานฝีมือประเภทนี้อาจสูญหายไปจากเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งได้ชื่อว่าเมืองเครื่องถมได้ด้วยเหตุดังนี้ ท่านเจ้าคุณพระรัตนธัชมุนี จึงได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นให้ชื่อว่า "โรงเรียนช่างถม" เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๕๖ ณ วัดท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ว่าจ้างครูมาสอนด้วยเงินนิตยภัตของท่านเอง เอาใจใส่ดูแลการเรียนการสอนมาโดยตลอด จนกระทั่ง เมื่อเห็นว่าเจริญมั่นคงดีแล้ว จึงได้มอบให้อยู่ในความดูแลของรัฐบาล โดยผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนศรีธรรมราช (โรงเรียนเบญจมราชูทิศ) เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๕๙ และบรรจุนายกลั่น จันทรังษี เข้าเป็นครูสอนวิชาช่างถมและเป็นครูใหญ่ พร้อมกันนี้ได้ย้ายสถานที่เรียนจากกุฏิพระในบริเวณวัดมาอยู่ที่อาคารหลังใหม่ริมกำแพงใกล้กับโรงเรียนศรีธรรมราช (โรงเรียนเบญจมราชูทิศ) จึงนับได้ว่า โรงเรียนช่างถมเป็นโรงเรียนของรัฐบาล สังกัดกรมศึกษาธิการ (ชื่อเวลานั้น) นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

พัฒนาการ

โรงเรียนช่างถมได้ย้ายสถานที่เรียน เปลี่ยนชื่อโรงเรียนและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรตามลำดับ สรุปได้ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๕๖ เริ่มก่อตั้งโรงเรียน โดยตั้งอยู่ในบริเวณวัดท่าโพธิ์ ตำบลท่าวังอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อาศัยกุฏิพระเป็นสถานที่เล่าเรียน

พ.ศ. ๒๔๕๙ ย้ายมาตั้งที่ริมกำแพงวัดท่าโพธิ์ (ใกล้โรงเรียนศรีธรรมราช)โดยที่ทางราชการสร้างอาคารให้

พ.ศ. ๒๔๖๓ เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนประถมบริบูรณ์"

พ.ศ. ๒๔๗๒ เปิดสอนวิชาช่างไม้ โดยบรรจุฝีมือ

ช่างไม้สองคน เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโรงเรียนช่างไม้ และการช่างสตรี (สมัยนั้นเรียกว่า ช่างเย็บ)

พ.ศ. ๒๔๘๑ กิจการของแผนกช่างไม้ ครูและนักเรียนที่ทำการเรียนการสอนก็ถูกโอนไปรวมกับโรงเรียนช่างไม้ที่เปิดใหม่ โรงเรียนช่างถมจึงคงมีแต่แผนกช่างถมตลอดมา ในขณะที่อาคารเรียนของโรงเรียนช่างไม้ และโรงเรียนช่างสตรียังสร้างไม่เสร็จ ทั้งสองโรงเรียนนี้ก็ได้อาศัยเรียนอยู่ที่โรงเรียนช่างถมเป็นเวลานาน เมื่อสร้างอาคารเรียนสำเร็จแล้ว ทั้งสองโรงเรียนจึงได้แยกย้ายกันออกไป ในปีเดียวกันนี้โรงเรียนนี้ได้แยกสังกัดออกจากโรงเรียนศรีธรรมราช (เบญจมราชูทิศ) ไปสังกัดกรมวิสามัญศึกษา พร้อมเปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนวิสามัญประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช"

พ.ศ. ๒๔๗๕ ย้ายมาอยู่ที่หน้าวัดวังตะวันตก ถนนราชดำเนิน ตำบลคลัง อำเภอเมือง เพราะอาคารหลังเก่าชำรุด ทางราชการได้ซื้ออาคารของเอกชนมาดัดแปลงเป็นโรงเรียน เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนวิสามัญการช่าง"

พ.ศ. ๒๔๘๓ เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนช่างโลหะรูปพรรณ"

พ.ศ. ๒๔๘๙ ย้ายไปอาศัยเรียนที่โรงฝึกงานของโรงเรียนการช่างนครศรีธรรมราช ตำบลปากพูน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชเป็นการชั่วคราว เพราะอาคารเดิมชำรุด

พ.ศ. ๒๔๙๗ ย้ายกลับมาเรียนที่อาคารสร้างใหม่ ณ หน้าวัดวังตะวันออก ตำบลคลัง อำเภอเมือง

พ.ศ. ๒๕๐๕ เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช"

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ย้ายสถานที่เล่าเรียนไปอยู่บริเวณวัดห่อไตร่ (วัดร้าง) ตำบลนา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้ใช้เป็นสถานที่เรียนจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๑๙ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ กระทรวงศึกษาธิการ ได้รวมโรงเรียนการช่างนครศรี

ธรรมราช โรงเรียนอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช และ
โรงเรียนศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เข้าด้วยกัน
ให้ชื่อว่า "วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช" โดย
ให้โรงเรียนการช่างเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรม
ราช วิทยาเขต ๑ โรงเรียนอาชีวศึกษาเป็น วิทยาลัย
อาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาเขต ๒ และโรงเรียน
ศิลปหัตถกรรม เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรม
ราช วิทยาเขต ๓

พ.ศ. ๒๕๒๒ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๒
กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแยกวิทยาลัยอาชีว
ศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาเขต ๑ เป็นวิทยาลัย
เทคนิคนครศรีธรรมราช ส่วนวิทยาเขต ๒ และ ๓ ยังคง
เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาเขต ๑
และ ๒ ตามลำดับ

พ.ศ. ๒๕๒๕ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้
เปิดสอนสาขาวิชาศิลปประยุกต์

พ.ศ. ๒๕๒๗ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้
เปิดสอนระดับ ปวส. และ ปวท.

พ.ศ. ๒๕๓๓ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๓
กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแยกวิทยาเขต ๒ เป็น
วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช และได้ใช้ชื่อนี้
มาจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๓๔ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้
เปิดสอนสาขาวิชาถ่ายภาพ

ในปีการศึกษา ๒๕๓๔ วิทยาลัยศิลปหัตถ
กรรมนครศรีธรรมราช ได้เปิดสอนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) ๔ สาขา คือ สาขาวิชาจิตรศิลป์
สาขาวิชาออกแบบ สาขาวิชาเทคโนโลยี และการ
ถ่ายภาพวิทัศน์ และสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ส่วนใน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้เปิดสอน
๓ สาขา คือ สาขาวิชาจิตรกรรมสากล สาขาวิชา
ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ และสาขาวิชาโลหะรูปพรรณ
และเครื่องประดับ

ทำเนียบผู้บริหาร

นับตั้งแต่ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน

วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราชมีผู้บริหาร
สถานศึกษาจำนวน ๑๑ คนคือ

๑. นายเมือง	สินรุรงค์	พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙
๒. นายกลั่น	จันทร์วิชัย	พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๑
๓. นายจรงค์	มณีสุข	พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๙
๔. นางอำพน	สวัสดิสาร	พ.ศ. ๒๕๖๙-๒๕๗๐
๕. นายสมพร	สุทธิสังข์	พ.ศ. ๒๕๗๐-๒๕๗๑
๖. นางสาวอชฌา	มัลลิกะมาส	พ.ศ. ๒๕๗๑-๒๕๗๓
๗. นายมังกร	สระศรี	พ.ศ. ๒๕๗๓-๒๕๗๔
๘. นายพยงค์	จันทร์วิชัย	พ.ศ. ๒๕๗๔-๒๕๗๔
๙. นางสาวอชฌา	มัลลิกะมาส	พ.ศ. ๒๕๗๔-๒๕๗๕
๑๐. นางฉะอ้อน	มาทอง	พ.ศ. ๒๕๗๕-๒๕๓๔
๑๑. นายบรรเลง	คำพรรณ	พ.ศ. ๒๕๓๔-ปัจจุบัน

บรรณานุกรม

จรงค์ มณีสุข รายงานประวัติโรงเรียน : รายงานเสนอหัวหน้ากองช่าง กรมอาชีวศึกษา

(ที่ นศ. ๒๓/๙๘ ลว. ๑๐) พฤศจิกายน ๒๕๑๐

ศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช, วิทยาลัย (เอกสารแนะนำวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช) ๒๕๓๗.